A°. 1854. N°. 248.

DONDERDAG 19 OCTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT 19 October.

Voorstel van den heer Wintgens.

Niet onbelangrijk voor onze stad, naar aanleiding van het voorstel onlangs in onzen Stedelijken Raad door den heer *Mulder* gedaan, is de bij de Tweede Kamer door den heer *Wintgens* ingediende concept-wet *»tot Instelling van plaatselijke Raden van gezondheid.*"

Wij namen er met belangstelling kennis van, maar herhalen daarna eene vraag, reeds aanstonds bij het berigt der indiening bij ons opgekomen, *waartoe dit ontwerp?*

De algemeene Wetgever heeft in vele onzer Staatswetten *uitdrukkelijk* gewaakt tegen het ingrijpen van ondergeschikte wetgevers op zijn gebied (art. 150 Gem.w.) Men zoude met grond kunnen vragen, of bij het aangeboden ontwerp niet eenigermate *het ongekeerde* plaats heeft? Of de algemeene Wetgever zich niet mengt in zaken, die *zuiver plaatselijk* behoorden te blijven?

De algemeene Wetgever is natuurlijk wel niet aan die beperkende bepalingen gebonden, waar buiten de plaatselijke niet gaan mag: hij kan voorschriften geven, die heilzaam en niet ongeoorloofd zijn, maar, wanneer zij in het wezen der zaak *niet regtstreeks* het doel kunnen treffen, zonder de goedkeuring of toepassing van plaatselijk gezag, zoo achten wij de taak des algemeenen wetgevers eene *bijna nuttelooze.* Dit nu schijnt ons in vele opzigten het geval met de bepalingen der Conceptwet.

De Regering wil voor den algemeenen gezondheidstoestand zorgen, en daartoe *Raden van gezondheid* opgerigt hebben. Aan de gemeente-besturen wordt echter overgelaten die Raden *al- of niet* op te rigten en te bezoldigen (art. 1, 2, 3). Ook buiten deze wettelijke bepalingen bezitten de gemeente-besturen *dezelfde bevoegdheid.* Art. 135 Gem.w. geeft den Raad de magt tot het maken van alle verordeningen den gezondheidstoestand betreffende; art. 179*l.* draagt aan het dagelijksch Bestuur het toezigt over den publieken gezondheidsdienst op; art. 205*q.* noemt onder de *verpligte uitgaven* der Gemeente, die der plaatselijke gezondheidspolitie, zoovele bewijzen voorwaar, dat de Gemeente Wetgever aan de plaatselijke besturen uitgebreide bevoegdheid heeft geschonken, om voor dit onderwerp te zorgen. Plaatselijke gesteldheid en inzigten zullen hierbij echter de bijzonderheden moeten regelen, de verschillende inrigtingen daartoe bepalen, en haren werkkring aanwijzen.

Dit wil nu de heer *Wintgens* intusschen door eene algemeene wet regelen. De tweede afdeeling (art. 5—31) van zijn ontwerp handelt *»van de bemoeijingen van den Raad van gezondheid in het algemeen*", en van *»het toezigt over woonverblijven in het bijzonder.*" Zouden echter de meeste der hier voorkomende bepalingen niet evenzeer in plaatselijke verordeningen *kunnen* en *mogen* opgenomen worden, of voorgeschreven in de Instructiën dier Raden of Collegien, welke eenig Gemeente-bestuur in het belang van den gezondheidstoestand *mogt willen* oprigten. Alleen de strafbepalingen van art. 9 en 13 gaan de wetgevende bevoegdheid der Gemeentebesturen eenigzins te buiten. Zij zijn namelijk *zwaarder* dan die in art. 51 Gem.w. aan den Raad toegelaten.

Wat de gedwongen reiniging der woningen betreft (art. 26—28) zoo gelooven wij, dat ook deze in plaatselijke verordeningen kan worden voorgeschreven. Wij vernamen althans dat dergelijke maatregel dezer dage nog in Groningen *onder medewerking van het plaatselijk gezag* en *der wijkmeesters* geschied is.

De bepalingen in art. 18 en volgenden opgenomen wegens het doen sluiten of buiten gebruik stellen van voor de gezondheid schadelijk gekeurde woningen en verblijven, schijnt mede door den Raad te kunnen verordend worden. Meent deze toch, dat op advies van deskundigen, woningen in het belang der gezondheid onbruikbaar zijn, zoo ontleent hij groote magt uit art. 180 der Gemw. Hij heeft namelijk de bevoegdheid des noods ten koste der overtreders, te doen *wegnemen, beletten* of *verrigten*, van hetgeen in strijd met zijne verordeningen derhalve ook in het belang der gezondheid wordt daargesteld, ondernomen of nagelaten.

Eindelijk zijn de bepalingen der 3e afdeeling van het wets-ontwerp, handelende *»over het regt van onderzoek en toegang,*" onmisbaar bij verordeningen op den publieken gezondheidsdienst, maar slechts aanwending der voorschriften van de algemeene wet van 31 Aug. 1853. Deze nu bepaalt in art. 1 »dat, indien zorg voor nakoming van eenig voorschrift eener *plaatsel. verordening*, welke strekt *tot bescherming van het leven of de gezondheid van personen*, het binnentreden der woningen vereischt, de *gemeenteraad* daartoe, bij diezelfde of eene afzonderlijke verordening, den last verstrekken kan. De gemeente besturen hebben hier derhalve geene andere wettelijke voorschriften noodig. Evenmin schijnt dit het geval bij *slechting* (*amotie*) van schadelijke verblijven, die — gelijk art. 30 der concept wet daarop reeds wijst — ook door eene plaatselijk Bestuur kan geschieden, krachtens de bepalingen der wet v. 28 Augustus 1851 (N°. 125) op *de onteigening ten algemeene nutte.*

Deze wet bepaalt toch in art. 1, dat onteigening ten algemeenen nutte in het publiek belang, ook van *ééne* of meer *gemeenten* kan plaats hebben. Zulks gaat dan echter niet *direct* door de gemeente besturen, maar op eene meer omslachtige wijze door tusschenkomst van den algemeenen wetgever. Men heeft dit in het Concept willen vermijden, door het gemeente bestuur zelf de bevoegdheid tot handelen te geven. Ligt deze echter niet reeds in art. 69 der wet van 28. Aug. waar men leest, dat »onteigening *ter afwering* eener gevreesde besmetting, in zeer dringende gevallen ook plaats heeft, krachtens besluit van gemeente besturen?"

Zoo meenen wij dan in het ontwerp van den heer *Wintgens* eene menigte bepalingen gevonden te hebben, die behartigingswaardig mogen geacht worden voor gemeente besturen, welke besluiten mogten tot bepaalde regeling van den publieken gezondheidsdienst; die nuttige wenken voor mogelijk op te rigten Commissien kunnen behelzen.

Wij vinden daarin echter bijna geene voorschriften die niet tot het gebied van den gemeentelijken wetgever schijnen te kunnen worden teruggebragt, en houden hare opname in eene algemeene wet daarom voor minder wenschelijk zoo niet *nadeelig.*

Nadeelig voor het thans besproken onderwerp zelf, daar het uitgaande van het plaatselijk gezag, aan hetzelve ook wel volkomen vrijheid moet gelaten worden, om dit onderwerp zoodanig in te rigten en zoodanig te laten werken, als het meent, dat in het plaatselijk belang het meest nuttig is. Nadeelig voor het wetgevend gezag, daar men den algemeenen wetgever geene wetten en regelen moet laten stellen, die schijnen in te grijpen in den werkkring van anderen.

Het is op deze gronden, dat wij tegen de doelmatigheid van het ontwerp van den heer *Wintgens* bezwaren koesteren, ofschoon wij daarbij gaarne aan de goede bedoelingen van dezen geachten afgevaardigde hulde willen brengen en den wensch koesteren, dat de gemeente besturen door plaatselijke verordeningen bij dat onderwerp der gezondheidspolitie, al dat gezag aanwenden, dat hun, naar onze gedachten, volgens verschillende wettelijke bepalingen, toekomt.

— Uit het Oosten zijn heden geene tijdingen van belang. Wel zijn er over Triest berigten uit Konstontinopel van den 9. Oct., die hieronder worden medegedeeld, maar ze geven geen bepaald nieuws. Alleen wordt uit Weenen berigt, dat de eerste paralel tegen Sebastopol is geopend en daarmede dus de grondslag is gelegd van het beleg. Deze veel omvattende arbeid heeft het verbonden leger bezig gehouden, en men moet verwachten, dat dan ook nu weldra het vuur zal geopend worden tegen de Russiesche vestingwerken.

Aan de *Köln. Z.* wordt uit Weenen geschreven, dat het korps Russen onder *Osten Sacken* te Perekop aangekomen niet tot ontzet van Sebastopol zal oprukken, maar genoemde landengte zal bezetten, omdat men Sebastopol toch niet meer zou meenen te kunnen redden, en daarentegen Perekop zeer geschikt is, om een doordringen van de verbondenen in Rusland te voorkomen. Aan de *Duss. Z.* wordt daarentegen gemeld, dat de verbondenen, na eene krachtige poging om Sebastopol te bemagtigen, *Menschikoff* weder zullen opzoeken, om hem aan te tasten en te verzwakken, alvorens de versterking komt.

Hoe weinig zulke uiteenzetting van plannen beteekent, is door de ervaring bekend. Dit schijnt vrij zeker, dat van Varna vooreerst geene versterkingen meer naar de Krim kunnen vertrekken, maar dat die nog uit Griekenland en Frankrijk zelve in aantogt zijn.

Dat de krijgstogt in de Oostzee is afgeloopen is reeds bekend. Alleen de Fr. stoombooten Phlégéton, Laplace en Aigle zullen nog in de Finsche golf blijven, zoolang eenig Engelsch stoomschip er vertoeft.

Heden wordt de geleidende brief aan graaf *Esterhazij*, bij de Oostenrijksche nota van 30 Sept. gevoegd, in zijn geheel bekend gemaakt; de gister door ons medegedeelde korte inhoud was geheel juist. Omtrent het Pruissiesch antwoord op de bewuste Oostenrijksche nota, dat te Weenen is ontvangen, worden onder Berlijn enkele bijzonderheden medegedeeld. De *Köln. Z.* ergert zich niet ten onregte over dat voortdurend geschrijf van weerszijden, dat den toestand tusschen de beide grootmagten in de laatste maanden zoo weinig tot overeenstemming heeft gebragt. Woorden zijn er meer dan genoeg gewisseld.

— De opgave ter sekretarie omtrent de cholera hier ter stede is als als volgt:

Op den 17. Oct. zijn in behandeling gebleven .		109
tot den 18. » des middags 12 uur bijgekomen		13
		122
Overleden	13	
Hersteld	4	
		17
Bleven dien middag dus in behandeling . .		105

— Naar men verneemt, heeft Z. M. benoemd tot kommandeurs der orde van de Eikenkroon den koll. *van Merlen*, den luit. koll. *Hinlopen*, de majoors *Castendijk*, *de Sturler*, *Attenhoven* en *Erzy*, allen van het wapen der kavallerie.

— Het voorloopig verslag van de discussiën in de afdeelingen der Tweede Kamer gehouden over het X hoofdstuk der Staatsbegr., Oorlog, is bekend gemaakt.

Men heeft lang en ernstig stilgestaan bij het klimmende hoofdcijfer. Ofschoon dit cijfer bij de

thans aangebodene begrooting niet hooger moge zijn dan dat van 1854, verhoogd met de som van *f* 1,045.270 bij de wet van 13. April 1854 (*Staatsblad* n°. 29) toegestaan, merkte men echter op, dat in het thans voorgedragen eindcijfer niet zijn begrepen de uitgaven voor het bij elkander houden der nationale militie gedurende de volle twaalf maanden, waartoe een groot gedeelte der bovenbedoelde verhooging was bestemd; en dat daarbij gerekend is op lagere prijzen der levensbehoeften. Daaruit zou volgen, dat alsnu meer gelden worden gevraagd voor andere uitgaven, en dat alzoo het voorstel voor 1855 als onvolledig moet worden beschouwd.

Ware dan ook bij deze begrooting gerekend op het bij elkander houden der miliciens, op de duurte der levensmiddelen, op de aanvulling van het incomplete personeel van officieren bij art. 11 bedoeld, op kampering van troepen enz. en waren daarvoor gelden aangevraagd, dan zouden de uitgaven voor dit hoofdstuk, ofschoon berekend op den voet van vrede, eene hoogte bereiken, te bovengaande de midddelen en de krachten van den Staat.

Eenige andere leden dachten hieromtrent anders. Zij achtten het cijfer voor de verdediging te land niet te hoog en niet buiten evenredigheid met de krachten der natie.

Hierbij voegden sommigen hunner dat bij een zoo gewigtig onderwerp als 's lands verdediging, het de hoofdvraag niet moet zijn wat al of niet daarvoor kan worden afgezonderd, of wel de begrooting wat meer of minder hoog is, maar dat daarbij voorop dient te staan de noodzakelijkheid van een leger, zoodanig ingerigt, dat het bij onverhoopte omstandigheden binnen korten tijd voldoende kan zijn tot de verdediging van het Rijk en zijne bezittingen.

Men kon zich weinig vereenigen met het stelsel van verdediging. Het steeds door de Regering aangekleefde stelsel, om door eene rij van grootere en kleinere vestingen het land als het ware te omsingelen, kwam hun voor minder gepast te zijn en te veel kosten te veroorzaken. Zij wenschten niet terug te komen op al hetgeen vroeger van weêrszijden betreffende dit onderwerp is aangevoerd, maar er alleen op te wijzen hoe deskundigen, in overeenstemming met het ook vroeger door den tegenwoordigen Minister uitgedrukte gevoelen, al de nadeelen en de gevaren van dit stelsel hebben blootgelegd. Zij wezen op het groot aantal vestingen, sterkten en werken, uitgetrokken onder artikel 22 van den toelichtenden staat, welke alle onderhouden, gewapend en van het noodige materieel voorzien moeten worden. Omtrent eene derzelver meenden zij, dat zelfs op vroeger uitgedrukte voornemens werd teruggekomen. Dit alles achtten zij te kostbaar en ondoelmatig, en voor de verdediging van het land overbodig, zoo niet uit andere hoofde schadelijk, terwijl daarmede de militaire krachten versnipperd worden.

Andere oorzaken, die medewerken tot het hooge eindcijfer dezer begrooting, zijn nog te vinden bijv. in het nog steeds aangehouden wordende groote getal bewaar- en werkplaatsen of depôts van wapenen en krijgsbenoodigheden, waaraan, met het oog op de verbeterde middelen van gemeenschap, in den tegenwoordigen tijd geen behoefte bestaat, en die onderhouden en van personeel voorzien moeten worden; voorts in de gedurige veranderingen in kleeding en wapening, en in garnizoensverplaatsingen; in de hooge kosten voor de geneeskundige dienst enz.

Betreffende het tweede dezer vier laatste punten meenden eenige leden te weten, dat het voornemen bestaat om de casques der kavalerie met andere hoofddeksels te verwisselen en nieuw harnachement voor de paarden in te voeren. Al deze veranderingen brengen nieuwe kosten mede, die, ofschoon gedeeltelijk door de manschappen gedragen, ten slotte voor rekening van de schatkist komen en zwaar op de officieren drukken, wier bezoldiging daarnaar niet berekend is.

Er was, volgens vele leden, reden om te vreezen dat men op den weg is tot hetgeen vroeger zoo heftigen tegenstand had ontmoet, namelijk dat het eindcijfer van het Xde hoofdstuk een normaal cijfer van *f* 12,000,000 zal bedragen, en evenwel wilde de meerderheid het thans uitgetrokken cijfer niet als blijvend beschouwd hebben.

Waarom, is er gevraagd, wordt, nu de Regering niet opziet tegen zulke hooge eischen voor 's lands verdediging, er geen krachtiger hand aan het werk geslagen om toch eindelijk de wetten op de nationale militie en op schutterijen te herzien?

— De minister van Financien heeft de arr.-direkteurs der direkte belastingen aangeschreven, dat de Pruissiesche regering heeft te kennen gegeven, dat vrijdom van inkomende regten wordt verleend aan *teer*, *pek*, *daggert* en *tin*, dit laatste met overlegging van een certifikaat van Nederl. oorsprong.

Genoemde minister heeft bepaald, dat de invoer van honiggraten onder de rubriek *was*, moet gebragt worden met *f* 1. de 100 pond belast.

— Van de adelborsten 1e klasse, welke onlangs op Z. M. fregat de Ruyter waren geplaatst, zijn er thans 6 overgeplaatst op Z. M. fregat Doggersbank, welke last hebben bekomen, zich den 21 dezer aan boord te bevinden. De overige adelborsten van het fregat de Ruyter, die met verlof naar huis gekeerd waren, zijn tegen den 25 dezer opgeroepen.

Laatstgen. fregat zal nu eerlang de reis naar Oost-Indië ondernemen, terwijl de Doggersbank onze Westelijke Koloniën zal gaan bezoeken.

— Volgens een van Zr. Ms. konsul-generaal te Smijrna ontvangen, berigt, is den 30. September jl. aldaar aangekomen de Nederlandsche brik Pauline, kapitein *van der Grient*, uit Konstantinopel in ballast, zijnde dat vaartuig wederom onmiddelijk bevracht voor Amsterdam à *f* 50 per last. *Staats ct.*

— In de zitting van den Gemeenteraad van 's Hage is besloten, om, ten einde in overeenstemming te handelen met de armenwet, eene kommissie te benoemen, die met de verschillende armbesturen in overleg zal treden omtrent de mogelijkheid en de wijze en tijd, waarop men zou kunnen overgaan tot eene algemeene afschaffing of vermindering der subsidiën van wege de gemeente. Die kommissie zal in de volgende vergadering worden benoemd, en haar rapport moeten uitbrengen in de maand Julij des volgenden jaars.

Nu reeds zal er tot eene vermindering van *vier* percent der subsidien worden overgegaan, welke som zal besteed worden voor het zoogenaamde winterwerk.

— Twee leden van de Komm. van 24 Sept., belast met een project tot nieuwe indeeling der regterlijke magt, hebben hun ontslag gevraagd, waarom het *Weekbl. van het Regt* deze proeve als mislukt beschouwt, een eene reeks van vragen doet, wat er nu gebeuren zal. Als men echter niet spoedig met een nieuwe wet komt op de regterlijke organisatie, meent dat blad, dat er niets anders overblijft dan het 5e add. art. der grondwet maar eenvoudig af te schaffen.

— De beroemde Duitsche zangeres *Maria von Marra* is dingsdag ll. in Amsterdam het eerst opgetreden in de opera *Lucie de Lammermoor*. Bijna na elk stuk, door haar gezongen, werd zij door het publiek met daverend gejuich terug geroepen. Kunstkenners roemen dan ook zeer hare welluidende, buigzame, omvangrijke stem, volleerdheid in zang en spel en haar diep gevoel en fijnen smaak bij de voordragt. Zij is in den bloei harer jaren, en van eene innemende gestalte, iets wat zeker niet weinig bijdraagt tot een verhoogden indruk bij den toeschouwer.

— Bestuurders van het Haagsche Genootschap *tot verdediging van de Christelijke Godsdienst* hebben in hunne Najaarsvergadering uitspraak gedaan over elf bij hun ingekomen antwoorden op 5 onderscheidene Prijsvragen. Negen antwoorden, waaronder 4 Hoogduitsch en 1 latijnsch, op 4 prijsvragen, werden onvoldoende beschouwd.

Twee verhandelingen over de vraag: — *Welk begrip hebben wij ons te vormen van* de bijzondere Openbaringen Gods, *wier inhoud en geschiedenis vervat zijn in onze Heilige Schriften? In welke betrekking stonden zij tot de eigene geestontwikkeling en de zedelijke vrijheid dergenen, die haar ontvingen? En welke overeenkomst is er tusschen haar en den oorsprong van zooveel voortreffelijks, als zich ontwikkeld heeft bij de Heidensche volken?* — De eene eene Nederduitsche, de andere eene Hoogduitsche, werden bevonden van verschillende beginsels uit te gaan en ook in waarde van elkander te verschillen, doch zoo veel verdienstelijks te bevatten, dat bij Bestuurders de wensch ontstond om beide gelijkelijk te kunnen bekroonen en uitgeven. Er waren echter zeer gewigtige bedenkingen, welke hen daarin verhinderden. Zij besloten derhalve de naambriefjes ongeopend te laten, maar, zonder de vraag weder ter algemeene mededeeling naar den eereprijs op te geven, de beide schrijvers uit te noodigen, om, des verkiezende, hunnen arbeid nog eenmaal te overzien en, ware het mogelijk, zoo te verbeteren, dat de redenen wegvielen, welke de bekrooning belet hadden.

De volgende Prijsstoffen worden bij herhaling opgegeven, om beantwoord te worden vóór 15 December 1855.

I. Eene Verhandeling over het *Paulinisch Leerbegrip aangaande de regtvaardiging des zondaars voor God.*

II. *Welke gevoelens vindt men bij Christelijke Godgeleerden van vroeger en later tijd omtrent het verschijnen van Gods Zoon aan de Aartsvaders*, Mozes *en de Israelieten? Waardoor hebben hun in het algemeen zoowel ongewijde als gewijde Schriften aanleiding gegeven om deze gevoelens voor te staan? En hoe moeten wij in het bijzonder oordeelen over de plaatsen, niet alleen van het Oude, maar ook van het Nieuwe Testament, welke men hier bijbrengt?*

III. *Tafereelen uit de Nederlandsche Kerkgeschiedenis, in levensschetsen der personen, wier werkzaamheid, sedert de zestiende eeuw, op de Christelijke Kerk en het Christelijke leven, hetzij in, hetzij buiten ons Vaderland, van den meesten invloed geweest is.*

Ter beantwoording vóór 1 September 1856:

Eene Verhandeling, *waarin hetgeen aangaande de* Evangeliën der Hebreën, der Egyptenaars, van Petrus, Cerinthus, Tatiaan en Marcion, *bij de oude schrijvers vermeld staat, zorgzuldig wordt bijeengebragt, geschift en beoordeeld, en hieruit vervolgens datgene afgeleid, wat, in het licht der wetenschap van onzen tijd, tot opheldering, hetzij van den oorsprong en de lotgevallen hetzij van den inhoud der Kanonieke Evangeliën, verstrekken kan.*

Eene Verhandeling *waarin de verhouding van dat Evangelie tot deze Λόγια op waarschijnlijke gronden wordt aangewezen en tevens de regels worden vastgesteld, naar welke men de vroegere en latere bestanddeelen in hetzelve te onderscheiden hebbe.*

Op de voldoende beantwoording van al de bovenstaande Prijsvragen wordt de *verhoogde* eerepenning van *vierhonderd gulden* uitgeloofd, met vrijlating van de schrijvers, om de waarde geheel of gedeeltelijk in geld te ontvangen.

De gewone gouden eerepenning van *twee honderd vijftig gulden* of de waarde daarvan wordt uitgeloofd op de voldoende beantwoording der volgende nieuwe Prijsstof vóór 15 December 1855:

Eene juiste beoordeeling van het juridieke standpunt, waarvan men heden ten dage ter handhaving van kerkelijke regtzinnigheid uitgaat, met aanwijzing van gepaste maatregelen, om, behoudens leervrijheid naar het Evangelie, de eenheid des geestes in de Christelijke gemeente te bewaren en te bevorderen.

De verhandelingen moeten geschreven zijn in de Nederduitsche, de Latijnsche, de Fransche, of de Hoogduitsche taal, de verhandelingen moeten, met eene bij het Genootschap onbekende hand geschreven, *vrachtvrij* gezonden worden aan den medebestuurder en *Secretaris* des Genootschaps *W. A. van Hengel*, Theol. Doct. en Prof. te Leijden.

HELLEVOETSLUIS 18 October.

Uit zee binnen Zr. Ms. schooner Atalante komm. *Kroef*, van Londen.

Te Brouwershaven binnen Hugo Grotius, kapt. *Glazener*, van Batavia naar Schiedam. Het schip Koophandel van Batavia, op den Hindert aan den grond vastgeraakt, is den 17. weder los gekomen.

INGEZONDEN.

Als een bewijs, dat de protestanten ook in onze stad niet genoeg waakzaam kunnen zijn, dient het volgende:

Gepasseerden Zondag werd, door de alhier heerschende ziekte plotseling aangetast een zekere *Bontrop*, wonende in de Spinnersteeg, buiten de Waard barrière. Daar de ziekte aanmerkelijk toenam, en men bevreesd werd voor zijn leven, zond men terstond om een' pastoor, ten einde volgens gebruikelijke wijze dien man te laten bedienen. De kapellaan *Venners*, dienstdoende in de N. kerk, kwam dan ook terstond, doch weigerde zulks tot zoo lang de moeder (niet tot de R. K. Godsdienst behoorende), de belofte had afgelegd, haar eenigst kind in de R. K. kerk te laten doopen. — Hoe hard haar deze met regt onbillijke vordering toescheen, is zij eindelijk er toe moeten overgaan. De man werd het laatste Oliesel toegediend, en is spoedig daarna overleden. Het kind is gisteren middag ten vier ure in de Nieuwe kerk gedoopt.

SPANJE.

MADRID 12 October.

Bij gelegenheid van den jaardag van de koningin zijn de ministers naar het Pardo geweest, om H. M. te complimenteren. De ministeriële hotels waren verlicht. De markies *van Peralès* is tot grande van Spanje, de markies *del Duero* tot hertog *van Sevillano* benoemd.

Nopens de verkiezingen verneemt men, dat van de 349 afgevaardigden slechts een 30tal demokraten zijn. Het meerendeels is gematigd progressistiesch.

Na de opening der Cortès zullen eenige der ministers voor andere betrekkingen hunne portefeuilles prijs geven.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 15 October.

Uit Yassy wordt berigt, dat de Turksche kommissaris *Dervisch Pacha*, aan de inwoners bij proklamatie kennis heeft gegeven, van de terugkomst van prins *Ghika*, en van de komst der Oostenrijksche troepen in Moldavië, volgens verdrag met de Porte gesloten. Bij handhaving der openbare orde vertrouwt *Dervisch*, dat men spoedig het leed zal verhelpen door den staat van oorlog en de bezetting door de Russen ondervonden.

Uit Varna wordt van den 5. gemeld, dat de verbonden schepen den 4. als proeve de Russiesche batterijen zijn gaan beschieten. De Russen beantwoordden dit vuur, doch konden niet zoo ver reiken. Het werkelijk bombardement zou beginnen met den aanval van het Quarantaine fort. De Russen hebben hunne schepen onttakeld en met het geschut er van nieuwe verdedigingsmiddelen opgeworpen. De admiraals *Dundas* en *Hamelin* hebben 15,000 matrozen en mariniers ter beschikking gesteld van lord *Raglan*, zoodat de strijdmagt der verbondenen, met de reserve van Varna, Bourgas en Konstantinopel gekomen, 120,000 man zal bedragen.

Achmet-Zerzki-Pacha, die over het Turksche legerkorps van het verbonden leger bevel voert, is nog een der afstammelingen van de vroegere Khans van de Krim.

WEENEN, Dingsdag 17 October.

Het antwoord van het Pruissiesch Kabinet op de Oostenrijksche nota is gisteren te Weenen ontvangen. Pruissen handhaaft zijne beddelingen reeds vroeger door hem te kennen gegeven.

Het Oostenrijksch gouvernement waarschuwt de dagbladen, om geene beleedigingen te plaatsen tegen de ministers der verbondene Staten.

Van het oorlogstooneel geen nieuws.

WEENEN, Woensdag, 18 October.

Alhier is berigt ontvangen, dat de geallieërden de eerste paralel (loopgraaf, voorzien van een borstwering en van een banket of opgehoogden weg, paralel met den kant der belegerde vesting) aan de zuidzijde van Sebastopol hebben geopend. *A. C.*

TRIEST, Woensdag 18 October.

Berigten uit Konstantinopel hebben wij tot 9 Oct., en van de Krim tot 5 Oct. Deze laatsten geven verslag van de voorbereidende werkzaamheden der verbondenen tot een geweldig bombardement van Sebastopol. De belegeraars nemen ook alle mogelijke toebereidselen ter dekking tegen een aanval van het Russiesche leger ter ontzetting der stad. In den Bosphorus ziet men dagelijks groote transportschepen met proviand voor het leger der verbondenen. De aanvoer van troepen duurt onafgebroken voort; de troepen, die in Pireus stonden, zijn in aantogt.

BERLIJN, 16 October.

Het antwoord van ons kabinet aan Oostenrijk is werkelijk reeds afgezonden, gister zondag namelijk. Men zegt dat het gematigd en vredelievend is, niet voldoende aan de wenschen van de regterzijde, maar met zorg gesteld, om ook de lijn van onzijdigheid niet prijs te geven. Pruissen zou zich verdedigen, althans door enkele verwijzingen, van de beschuldiging van te veel naar de zijde van Rusland over te hellen, en zou eene meerdere toenadering tot Oostenrijk ondergeschikt maken aan de bescherming van 't geen de nota noemt de eigentlijk Duitsche belangen. — De 4 voorwaarden moeten in het antwoord weder nader worden beschouwd, en Pruissen zich willen wachten, om geene opofferingen te doen voor de bijzondere belangen van Oostenrijk; het zou zijne zienswijze openbaren, dat een afbreken van de onderhandelingen mogelijk ware.

De *N. Pr. Z.* zegt, dat van het antwoord nog weinig bekend is, dan dat Pruissen niet de verantwoordelijkheid op zich wil nemen, de onderhandelingen af te breken. Wat de stelling van Pruissen betreft, waaromtrent men zekerheid vraagt, het Kruisblad beweert, dat die reeds bepaald is, ook door het Oostenrijksch-Pruissiesch verdrag; het is die van een onzijdigen Staat, die het grootste belang heeft den oorlog geëindigd te zien, zooals die eerst den oorlog trachtte te voorkomen.

— De jaardag des konings is gister hier met luister gevierd.

De afkondiging van de wet omtrent de zamenstelling der 1e kamer (waarvan gister reeds is gesproken) bewijst, det de regering in dezen vooral aan de wenschen der regterzijde of van de feodale partij heeft gehoor gegeven.

— Naar de officiele opgaven is het verlies, door de overstrooming in Silesie aangebragt, 8,670,210 daalders.

ENGELAND.

LONDEN, 16 October.

De Koningin heeft voor 1000 pond (*f* 12,000) voor het Vaderlandsch fonds ingeschreven, prins *Albert* voor *f* 6,000. De hertog *van Wellington* heeft verklaard, dat zijne inschrijving gelijk zal staan met die van prins *Albert*. Hetzelfde dagblad, *the Morning-Herald*, 't welk die inschrijvingen mededeelt, zegt, dat ook te Hamburg de tijding van de overwinning aan de Alma met groote vreugde is ontvangen, en dat aldaar evenzeer eene inschrijving is geopend ten behoeve der slagtoffers van de overwinning in de Krim.

De admiraliteit heeft, ten opzigte van de gevangene Russen in Engeland, besloten, dat elk regt heeft dagelijks op $2^1/_2$ pond roggebrood; daarentegen zal de hoeveelheid chocolade en thee iets verminderd worden. Het rantsoen vleesch en soep zal gelijk staan met dat van 's lands soldaten. De gevangenen zullen zelve hun brood kunnen bakken. Allen hebben hunne tevredenheid over dit besluit der militaire autoriteit betuigd.

— De bewoners van Newford hebben besloten, een banket aan te bieden aan hunnen stadgenoot kapitein *Mac-Clure* wegens zijne ontdekking van de Noordwestelijke doorvaart.

— De Engelsche fondsen waren heden vast. De liquidatie is goed afgeloopen, en de aankomst van edele metalen heeft kunnen strekken voor de betalingen der dividenten van de Turksche leening, enz. Gec. 3 pCt. $94^5/_8$ à $^3/_4$ Kontant $^7/_8$ op rekening; bank 210; $4^1/_2$ pCt. Rusl. 86; Sp. 3 pCt. $37^1/_2$; Braz $96^1/_2$.

— 18 *Oct.* Gec. $94^5/_8$; Sp. 3 pCt. $37^1/_4$; 1 pCt. $18^3/_4$; Rusl. 5 pCt. 95; $4^1/_2$ pCt. 84; Holl. 4 pCt. $91^3/_4$; $2^1/_2$ pCt. $61^3/_4$; Sard. 5 pCt. $88^1/_2$; Braz. $98^1/_2$.

FRANKRIJK.

PARIJS 17 October.

Het berigt, dat generaal *Osten Sacken* met 40,000 man Russen reeds in de Krim moet wezen, heeft algemeen indruk gemaakt; enkelen betwijfelen het, anderen daarentegen zeggen, dat generaal *Lüders* nog 18,000 man aanvoert, om weldra zich bij deze 40,000 te voegen.

Lord *Raglan* zou hebben geschreven, dat een tweede veldslag onontbeerlijk is voor den goeden uitslag der expeditie. Eene bijzondere depêche meldt, dat tot den 11. het vuur tegen Sebastopol nog niet geopend was.

De *Moniteur* ontvangt een schrijven uit Weenen, volgens 't welk, men aldaar de overwinning bij de Alma behaald als een uitstekend wapenfeit beschouwt.

Als een nieuw bewijs van de goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Oostenrijk mag men aanmerken eene groote finantiële operatie, waarover de heeren *Pereire* en *André* te Weenen onderhandelen. Het zou weder de aankoop betreffen van de groote spoorweglijn, die thans door den Staat bewerkstelligd, het geheele Keizerrijk reeds doorloopt van de Pruissiesche grenzen tot aan Temeswar, in Zevenbergen, welke lijn tot Konstantinopel zou worden voortgezet. Deze spoorwegafstand zou geschieden tegen een uitkoop van dadelijk 200 millioen frank in geld, door eene half Oostenrijksche, half Fransche maatschappij. Voor de voltooijing der lijn zou natuurlijk meer geld vereischt worden.

— Bij de begrafenisplegtigheid van maarschalk *de St. Arnaud* was het Engelsche leger vertegenwoordigd door luit. gen. sir *Harry Smith* en zijne aides de camp, kolonel *Taylor* en kolonel *Holditch*, door de koningin afgevaardigd, en lord *Arthur Hay*, als aide de camp van lord *Hardinge*, den kommandant van het Engelsche leger representerende.

De maarschalk, wiens eene zoon onder zijn kommando in Algerie sneuvelde, laat nog een zoon op de militaire Akademie van St. Cyr en twee dochters na.

— De berigten uit Italie melden, dat de Sardiniesche regering voornemens schijnt de behandeling van het vraagstuk der kloosters nog een jaar uit te stellen.

Uit den kerkelijken Staat zijn de tijdingen steeds ongunstig. De bevolking is ontevreden over nieuwe belastingen; niettegenstaande de bezetting der Fransche en Oostenrijksche troepen en de dagelijksche teregtstelling van boosdoeners, blijven moorden en brandstichtingen aan de orde van den dag. Geen gedeelte van Italie, geen rijk in Europa is in zoo erbarmelijken toestand als de Pauselijke Staat; de bevolking is er geheel gedemoraliseerd.

— 18 *Oct.* $4^1/_2$ pCt. 98,00; 3 pCt. 76,05; Sp. 3 pCt. 33; Met. 5 pCt. $85^1/_2$.

BELGIE.

BRUSSEL 18 October.

De Koning wordt den 24. of den 26. dezer van zijne reis naar Zwitserland alhier terug verwacht, zoodat de Kamers tegen den 28. of 30. Oct. zullen kunnen opgeroepen worden; doch daar de gemeenteraden op den 31. gedeeltelijk worden vernieuwd, meent men, dat de opening der Kamers eerst in November zal plaats hebben.

— De Correctionele regtbank heeft gister uitspraak gedaan in de zaak der helsche machine. De personen *Sanders*, *Mageu* en *Brunet de l'Argentiere* zijn veroordeeld elk tot 6 maanden gevangenis en in de kosten. *Faudrin* en *van der Elst* zijn vrijgesproken.

— De heer *Barbes*, voor een paar dagen alhier aangekomen, zal zegt men van hier naar Holland vertrekken.

— Men heeft gevreesd, dat de vrijheid tot uitvoer van granen nadeelig zou werken. Het tegendeel is uit officiële opgaven gebleken; van 1 tot 10 Oct. zijn er in België ingevoerd 2,071,000 pond graan en uitgevoerd slechts 94,000 pond.

PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELEN TER MARKT VAN WIJK BIJ DUURSTEDE OP DEN 18. October 1854.

Tarwe van *f* 14,00 tot *f* 16,50; Rogge van *f* 10,00 tot *f* 10,75; Boekweit van *f* 8,00 tot *f* 8,50; Haver van *f* 3,75 tot *f* 4,25; Groene erwten van *f* 11,50 tot 13,50; aardappelen van *f* 2,75 tot *f* 3,00; Boter van 44 tot $47^{1}/_{2}$ per 5 ned. onc.; Kaas *f* 17 tot *f* 18. Tarwe, rogge, boekweit en erwten ging tot ruim vorige prijzen goed van de hand.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Oct.	Uren	Windrigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
18	2	z.	5	744.22	47,5	— 3.4	0,96	1,3	Zw bew. regen.
	10	z.	2	46,77	46,9		96	2,3	Betrokken.
19	8	zw.	1	50,19	43,2		97	1,6	Bewolkt buijig.

224. Staats-Loterij.

Vijfde Klasse, 7e Lijst.

No. 14494 *f* 1500. No. 13186 *f* 1000.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 18 October 1854.

OMSCHRIJVING.			volgens de Societ. tot nut des Obligatie-Handels. van	tot	geb.
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld. . . .	$2^{1}/_{2}$	pCt.	$59^{5}/_{16}$	$59^{3}/_{8}$	$59^{5}/_{16}$
dito dito	3	„	$70^{7}/_{8}$	$71^{1}/_{8}$	71
dito dito	4	„	$89^{1}/_{4}$	[illegible]	$89^{1}/_{4}$
Amortisatie-Sijndicaat	$3^{1}/_{2}$	„	88		
Oost-Indische Leening	4	„	89		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$98^{3}/_{4}$	$99^{1}/_{2}$	$98^{1}/_{8}$
Obligat. 1828 en 1829	5	„	100		
Certificaten 1840 . .	4	„	73		
Certificat. bij *Stieglitz*	4	„	$72^{1}/_{4}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500 . . . . . . *f*			$136^{1}/_{8}$		
SPANJE.					
Obligatien	1	„	$17^{15}/_{16}$	18	18
dito	3	„	$37^{1}/_{8}$		
Binnenl. Schuld	3	„	32	$32^{3}/_{16}$	$32^{1}/_{8}$
Bewijzen Coupons. . . .			$5^{15}/_{16}$	5	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$66^{1}/_{4}$	$67^{1}/_{4}$	$66^{3}/_{8}$
dito dito N.	5	„	$75^{1}/_{4}$	76	$75^{3}/_{8}$
dito dito La B.	5	„	$75^{1}/_{4}$	76	$75^{3}/_{8}$
dito dito	$2^{1}/_{2}$	„	$33^{7}/_{16}$	$33^{1}/_{4}$	$33^{1}/_{8}$
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	$2^{1}/_{2}$	„	$48^{3}/_{4}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën.	3	pCt.	$35^{11}/_{16}$	$35^{13}/_{16}$	$35^{3}/_{4}$
AMERIKA.					
Grenada, Oblig. . . .	$2^{1}/_{2}$	„	$15^{1}/_{4}$		
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3	„	$21^{5}/_{8}$	$21^{11}/_{16}$	$21^{5}/_{8}$
Noord-Amerik Am. Bank-act.			$3^{7}/_{16}$		

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.